



VLAAMSE OUDERENRAAD

**Memorandum naar aanleiding van de
gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2012**

Memorandum naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2012

I. Lokaal ouderenbeleid	4
1. Instrumenten	4
2. Inspraak	5
3. Politieke participatie	6
II. Gelijke kansen	6
1. Diversiteit en non-discriminatie	6
2. Strijd tegen armoede	7
III. Zorg en welzijn	8
1. Preventie	8
2. Zorgaanbod en -voorzieningen	8
3. Mantelzorg	9
4. Welzijn	10
IV. Huisvesting en energie	11
1. Wonen, van levensbelang	11
2. Goed wonen, levenslang	12
3. Aanpassingen aan de woning	12
4. Huurders zijn extra kwetsbaar	13
5. Energiearmoede	13
V. Veiligheid	14
VI. Mobiliteit en toegankelijkheid	15
1. Basisinfrastructuur	15
2. Toegankelijkheid en bereikbaarheid	16
VII. Sport en bewegen	17
VIII. Cultuur en verenigingsleven	18
1. Lokaal cultuurbeleid	18
2. Ondersteuning van en deelname aan het verenigingsleven	18
3. Levenslang leren	19
IX. Communicatie en informatie	20
1. Een positieve beeldvorming	20
2. Informatievoorziening	20

Het aantal ouderen in Vlaanderen stijgt. De vergrijzing kent regionale en lokale verschillen maar toch is zeer duidelijk dat mensen langer en in betere gezondheid leven. Momenteel is één op vier Vlamingen ouder dan zestig, over enkele jaren wordt dat zelfs één op drie. Hoog tijd dus om te investeren in een daadkrachtig en breed gedragen ouderenbeleid, zowel op het federaal, Vlaams alsook op het provinciaal en gemeentelijk niveau.

In het bijzonder de lokale context speelt een belangrijke rol in het leven en welzijn van ouderen. Met de leeftijd wordt de actieradius van mensen namelijk kleiner. Men wordt sterker afhankelijk van wat de lokale omgeving al dan niet aanbiedt en van de toegankelijkheid van dit aanbod. Hoewel de noden en wensen van de oudere bevolking op de verschillende levensdomeinen gelijk kunnen lopen met die van andere leeftijdsgroepen, vraagt de vaak specifieke situatie van ouderen op een aantal punten een eigen aanpak.

Bijgevolg presenteert de Vlaamse Ouderenraad, op de vooravond van de lokale verkiezingen, een memorandum met aandachtspunten voor het gemeentelijk ouderenbeleid. De politieke fracties kunnen hieruit inspiratie halen voor hun verkiezingsprogramma's. Hiermee wijst Vlaamse Ouderenraad de Vlaamse gemeenten op hun verantwoordelijkheden tegenover de ouder wordende burgers. Daarnaast blijft de Vlaamse Ouderenraad bij de Vlaamse overheid aandringen op daadwerkelijke ondersteuning van het lokaal ouderenbeleid.

De huidige trend in Europa is het werken naar Ouderenvriendelijke steden en gemeenten. Een 'ouderenvriendelijke' leefomgeving kan in belangrijke mate bijdragen aan de gezondheid en het welzijn van ouderen. Het gaat over alle levensaspecten: openbare ruimte en gebouwen, vervoer en straten, maatschappelijke participatie, wonen, respect en sociaal in de maatschappij horen, burgerparticipatie, tewerkstelling, vrijwilligerswerk, communicatie en informatie over de hele lijn, welzijn en gezondheidsdiensten. De Wereldgezondheidsorganisatie ontwierp in overleg met ouderen een checklist voor dergelijke Ouderenvriendelijke gemeenten¹.

Inspiratie kan voorts ook gehaald worden bij het congres 'Age friendly cities' dat in september 2011 in Dublin werd georganiseerd².

In deze context kan een speciale focus gelegd worden op personen met dementie. In een dementievriendelijke gemeente is de bevolking vertrouwd met dementie, kennen verschillende actoren de problematiek van dementie en kunnen zij met dementerende personen omgaan zodat deze kansen hebben zich vrij te bewegen in de gemeente. Wanneer zulke zaken een specifieke aanpak krijgen, leiden ze de gemeente naar 'dementievriendelijke

¹ <http://www.vlaamse-ouderenraad.be/page?orl=3&ssn=&lng=1&pge=566&nws=673>

² <http://afc-internationalconference.ie>

gemeente'³. Ideeën kunnen verder ook gevonden worden in de langlopende campagne 'Vergeet dementie – Onthou mens'⁴.

De vele suggesties in dit memorandum, samen met wat reeds gerealiseerd is om kansen te geven aan de ouderen in uw gemeente en hun leven te faciliteren, zijn stappen naar een ouderenvriendelijke stad of gemeente. Doet u ook mee?

I. Lokaal ouderenbeleid

De stem van ouderen ten aanzien van de lokale politiek en besluitvormingsprocessen zou als gevolg van de demografische verandering aan belang moeten winnen. Gemeenten met sterke stijgende nataliteitcijfers mogen hier geen uitzondering op zijn. Vergrijzing binnen de vergrijzing zal dan extra aandacht vergen. Het betrekken van deze belangrijke bevolkingsgroep bij het beleid betekent dan ook een grote meerwaarde voor het maatschappelijk draagvlak.

1. Instrumenten

1.1. De Vlaamse Ouderenraad pleit er uitdrukkelijk voor dat er in iedere gemeente een expliciet en inclusief ouderenbeleid wordt gevoerd. Dit beleid moet op het lokale niveau de voorwaarden scheppen om de toegang van elke oudere tot zijn of haar economische, sociale, politieke en culturele rechten te waarborgen. Het veronderstelt dat er bij alle beleidsbeslissingen stilgestaan wordt bij de consequenties ervan voor de oudere bevolking. Het behelst ook dat er voor alle beleidsdomeinen doelen geformuleerd worden en acties bepaald worden met het oog op het verbeteren van de levenssituatie van ouderen.

1.2. Voor het voeren van ouderenbeleid moet het lokale bestuur beschikken over participatiemethodieken die de oudere burger toelaten deel te nemen aan het beleid. Voor de Vlaamse Ouderenraad moet het lokale bestuur voorts beschikken over een beleidsplan met specifieke aandacht voor ouderen, één of meer door het bestuur erkende ouderenadviesorganen, een schepen speciaal belast met (de coördinatie van) het ouderenbeleid, een ouderenbeleidscoördinator, een afsprakennota betreffende de participatieprocedures, een regeling voor het ondersteunen van private verenigingen en instellingen van en voor ouderen alsook voor de vorming van ouderen die zich als vrijwilliger inzetten in het kader van het ouderenwerk en ouderenbeleid. Het zijn deze bepalingen die in het verleden, ondanks hun vrijblijvend karakter, onmiskenbaar een positieve invloed gehad hebben op de ontwikkeling van een lokaal ouderenbeleid. Ongeacht de planlastenvermindering moeten zij door de lokale overheden behouden en/of versterkt worden.

³ http://www.kbs-frb.be/uploadedFiles/KBS-FRB/05_Pictures,_documents_and_external_sites/09_Publications/NL_DEMENTIEVRIENDELIJKE-GEMEENTEN.pdf

⁴ <http://www.onthoumens.be>

1.3. Gezien het Planlastendecreet zal dit ouderenbeleid, samen met alle andere sectorale beleidsvoorstellen, beschreven worden in één geïntegreerd meerjarenplan. Minimaal pleit de Vlaamse Ouderenraad voor een ouderentoets die de impact van beleidsopties en doelstellingen op ouderen in het meerjarenplan beschrijft. De Vlaamse Ouderenraad benadrukt dat het beste middel de inbedding is van het ouderenbeleidsplan in deze meerjarenplanning. De meerjarenplanning dient bovendien besproken te worden in de lokale ouderenadviesraad.

1.4. Vanuit de nieuwe beleids- en beheerscyclus zal het lokaal bestuur verplicht worden om jaarlijks aan te geven welke acties er ondernomen zullen worden, welke middelen ervoor ter beschikking zijn en hoe ze zullen worden ingezet. Eveneens jaarlijks zal gerapporteerd worden over de uitvoering van het plan en over de resultaten ervan. Daarnaast is het wenselijk dat de uitvoering van het plan in het midden en aan het einde van een legislatuurperiode samen met de oudere burgers, via de lokale ouderenadviesraad en de ouderenverenigingen, geëvalueerd wordt.

1.5. Het is de opdracht van de lokale besturen om via het opzetten van of deelnemen aan toekomstgericht behoeften- en tevredenheidonderzoek het ouderenbeleid in de gemeente een gepaste inhoud te geven.

2. Inspraak

2.1. De Vlaamse Ouderenraad promoot het actief burgerschap op de verschillende beleidsniveaus. In het bijzonder de lokale besturen dienen ouderen voldoende te stimuleren om, onder meer via hun organisaties, mee te praten over het beleid dat hen aanbelangt. De ouderen vragen dat gemeenten ruime inspanningen doen om alle burgers te horen en te betrekken bij het beleid.

2.2. Ouderen en hun organisaties moeten ook systematisch als belanghebbende en als partner bij de beleidsvoering betrokken worden. De lokale ouderenadviesraad is hiertoe een onmisbaar instrument. De samenstelling van de Vlaamse Ouderenraad kan als voorbeeld gezien worden. Als actieve belangenbehartiger van de ouderen moet de lokale ouderenadviesraad in staat gesteld worden deze functie, met voldoende werkingsmiddelen en een deskundige personeelsformatie, naar behoren te vervullen.

2.3. De werking van de lokale ouderenraad moet gebaseerd zijn op een samenwerking tussen de lokale overheid en de raad. Eenrichtingsverkeer in de communicatie is geen optie. Dit kan vermeden worden door duidelijke afspraken te maken over de bevoegdheid en verwachtingen zowel van de raad als van de betrokken lokale overheid. Binnen een redelijke termijn dient een schriftelijk antwoord op de adviezen uitgebracht te worden en een afwijzing van een advies dient steeds ernstig gemotiveerd te worden.

2.4. Het Planlastendecreet evenals het gemeentedecreet en het OCMW-decreet voorziet de verplichting voor lokale besturen om belanghebbenden te betrekken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning en het beleid. De Vlaamse Ouderenraad verwacht dat de gemeentebesturen effectieve garanties bieden voor de betrokkenheid van ouderen, hun organisaties en adviesraden bij de opmaak van het lokaal meerjarenplan. Vaak meer dan andere leeftijdsgroepen hebben ouderen immers een grote bagage aan deskundigheid en ervaring op verschillende vlakken.

3. Politieke participatie

3.1. De Vlaamse Ouderenraad stelt vast dat de ouderen, niettegenstaande zij een steeds groter segment van de bevolking uitmaken, in politieke middens minder aan bod komen. Politieke partijen moeten bijgevolg de verkiesbaarheid stimuleren en ondersteunen van ouderen die bereid zijn een politiek mandaat op te nemen. Dit evenwel zonder een reglementair ingrijpen om de groep van ouderen aan de hand van positieve discriminatie verkiesbare plaatsen op de lijsten te geven.

3.2. Ouderen dienen sterker vertegenwoordigd te zijn in de verscheidene overleg- en inspraakorganen van de gemeente.

II. Gelijke kansen

Elk lokaal bestuur maakt werk van diversiteit en gelijke kansen voor alle burgers. Gemeenten moeten in hun ouderenbeleid voldoende aandacht hebben voor ouderen die in een kwetsbare situatie leven (bv. armoede, zorgbehoevenden, sociaal isolement, ouderen van vreemde herkomst).

1. Diversiteit en non-discriminatie

1.1. Om in hun algemene dienstverlening naar ouderen toe rekening te houden met de toenemende diversiteit binnen deze bevolkingsgroep zijn er enkele handvatten te gebruiken. Er moet op gepaste manier tegemoet gekomen worden aan de verschillen in leeftijd, gezondheidstoestand, gezinssamenstelling, afkomst, activiteitsgraad, gender, enzovoorts. De eigen sociale voorzieningen moeten gestimuleerd worden om hun dienstverlening meer af te stemmen op de eigenheid van de ouderen.

1.2. De Vlaamse Ouderenraad wijst de lokale besturen op hun rol om de verenigingen aan te zetten en te ondersteunen om ook minder bereikbare ouderen te betrekken bij hun werking en aanbod. We denken onder meer aan ouderen van vreemde afkomst, ouderen met beperkte mobiliteit of ouderen in armoede.

1.3. Het buurtleven is bijzonder belangrijk voor ouderen. Verenigingen spelen een grote rol in het versterken van de sociale cohesie in buurten, wijken en dorpen. En ook het Buurtopbouwwerk en lokale buurtgerichte initiatieven zijn van belang. Het samenleven van mensen van verschillende leeftijd of afkomst kan op die manier verbeterd worden. Zulke maatregelen komen ook ouderen, en zeker de oudste ouderen, ten goede. Zij geven hen sterker het gevoel erbij te horen, een veiligheidsgevoel, het gevoel op iemand te kunnen rekenen,...

1.4. De Vlaamse Ouderenraad verzet zich tegen discriminatie op basis van de leeftijd van personen. Elk onderscheid op basis van factoren die men zelf niet kan beïnvloeden (leeftijd, geslacht, gezondheid e.d.) en dat niet gerechtvaardigd kan worden volgens de wijze van de Antidiscriminatiewet is ongeoorloofd. Het gebruik van leeftijdsgrenzen als beleids criterium moet wettelijk en voorzichtig gebeuren

2. Strijd tegen armoede

2.1. Het risico om in armoede terecht te komen bedraagt 10,1% voor de gehele Vlaamse bevolking. Vlaamse 65-plussers kennen daarentegen een armoedecijfer dat dubbel zo hoog is, namelijk 20,2%. Het beleid ter bestrijding van deze armoede is een verantwoordelijkheid van elk overheidsniveau. De Vlaamse Ouderenraad verwacht van de verschillende overheden dat zij de specificiteit van de armoedeproblematiek van ouderen erkennen en aanpakken.

2.2. De diversiteit aan problemen, uitdagingen en ontwikkelingen op het vlak van armoedebestrijding vereist bovendien een coherent en globaal beleid, over de verschillende lokale beleidsdomeinen heen.

2.3. De Vlaamse Ouderenraad vindt het belangrijk dat de armoedetoets, als instrument om bij een nieuw beleid na te gaan of een maatregel voor ouderen met lage inkomens toegankelijk is, ook op lokaal niveau gerealiseerd en toegepast wordt.

2.4. In het bijzonder mensen in armoede dienen door de gemeente actief op de hoogte gebracht te worden en ondersteund te worden om hun rechten op diverse verlaagde tarieven en tegemoetkomingen te laten gelden. Met name op energie, telefonie, TV-distributie en op inkomensvlak via de Inkomensgarantie voor Ouderen. Toegankelijke gemeentelijke diensten en dienstverlening aan huis vormen hiervoor aandachtspunten. Zelf kan de gemeente voorzien in aangepaste tarieven voor het lokaal cultureel aanbod, gemeentelijke tussenkomst in de huur, premies voor stookolie/gas, enzovoort.

III. Zorg en welzijn

Ook de Vlaamse Ouderenraad is overtuigd dat een zorgbehoevend persoon indien mogelijk en wenselijk best zo lang mogelijk in de vertrouwde omgeving begeleid en verzorgd kan worden. Net daarom zijn een preventieve aanpak en initiatieven rond mantelzorg en zelfzorg zo belangrijk. Op het ogenblik van en naargelang de behoeften is ook een kwaliteitsvol en betaalbaar formeel zorgaanbod noodzakelijk, zowel thuis als residentieel.

1. Preventie

1.1. Voor een zelfstandig en veilig leven is het van groot belang dat primaire valpreventie (voorkomen van valaccidenten) onder de aandacht blijft. Intensieve preventiecampagnes om ongevallen in en rond het huis te vermijden, dienen herhaaldelijk gevoerd te worden. Het lokale niveau zorgt voor toegankelijke informatie en de nodige ondersteuning of (bijkomende) opleiding van lokale gezondheidswerkers zoals verzorgenden en zorgkundigen. Valpreventie dient voorts verankerd te worden in de reguliere werking van het Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO's).

1.2. Preventie gericht op ouderen kan hen helpen langer zelfstandig, onafhankelijk en gezond te leven. Het belang van een goede voeding is daarbij groot en moet regelmatig en doelmatig gepromoot worden.

1.3. Het is zeer belangrijk dat ouderen de aansluiting met de hen omringende samenleving kunnen behouden. In het bijzonder de lokale dienstencentra, de verenigingen en het buurtgericht werken dragen bij tot het feit dat ook oudere inwoners van de gemeente sociaal ingebed blijven.

2. Zorgaanbod en -voorzieningen

2.1. Om zorgbehoevende ouderen het best te kunnen bijstaan en tegemoet te komen aan hun wensen en noden, moet binnen elke gemeente een geïntegreerd aanbod van residentiële- en thuiszorg voorzien worden. Het lokale bestuur moet daarom zijn coördinerende functie inzake het zorgaanbod naar behoren vervullen. Samenwerking tussen de verschillende formele en informele zorgpartners vormt daarbij de beste garantie voor de organisatie van een efficiënt zorgnetwerk rondom zorgbehoevende ouderen. Indien dit voor de gemeente niet haalbaar is, dan dient dit geïntegreerd aanbod gerealiseerd te worden via samenwerking met andere gemeenten.

2.2. Ouderen vragen dat lokale overheden de ouderenzorg organiseren vanuit de zorgbehoeften van de individuele zorgvrager, zijn mantelzorgers en naaste familieleden. Een vraaggestuurd beleid vormt dus de basis voor het lokale zorgaanbod. Om dit waar te maken moeten gemeenten ook investeren in het aantrekken van voldoende gekwalificeerd zorgpersoneel (met inbegrip van het spreken van de landstalen), in het organiseren van

opleidingen en bijscholingen en in het voorzien van voldoende zorgaanbod. De Vlaamse Ouderenraad wijst het OCMW op zijn wettelijke opdracht om de nodige dienstverlening te voorzien.

2.3. Gezien de wachtlijsten van de verschillende zorgvoorzieningen is het zeer belangrijk de programmatienormen van de Vlaamse Gemeenschap volledig uit te putten. Met het oog op de toenemende vergrijzing is het bovendien nodig uitbreiding van de normen bij de hogere overheden te bepleiten.

2.4. Naast de Vlaamse programmatiecijfers voor residentiële ouderenzorgvoorzieningen en de thuiszorg is er ook nood aan een lokaal zorgstrategisch plan opdat de vraag naar en het aanbod van zorg op dit niveau op elkaar afgestemd kunnen worden. De lokale inplanting van de zorg moet gebiedsdekkend georganiseerd worden. Het is bovendien de opdracht van de lokale besturen om te zorgen voor een optimale geografische toegankelijkheid en een aansluiting van de voorzieningen bij de vertrouwde leefomgeving van ouderen.

2.5. Het is belangrijk in elke gemeente over goed uitgebouwde wachtdiensten voor huisartsen en andere zorgverleners (bv. apothekers) te beschikken, die op elkaar afgestemd zijn.

2.6. De huidige situatie waarbij gemeenten en OCMW's de mogelijkheid hebben van terugvordering bij de kinderen van ouderen die onvoldoende financiële middelen hebben om hun verblijf in een woonzorgcentrum te betalen en waarbij andere gemeenten de onderhoudsplicht afschaffen, geeft effecten van onrechtvaardigheid. De Vlaamse Ouderenraad vraagt dat in afwachting van een wettelijke globale regeling de gemeenten een eenduidige benadering aan de dag leggen en verwijst hierbij naar zijn standpunt ter zake⁵.

3. Mantelzorg

3.1. Mantelzorgers vervullen hun zorg- en aandachtstaken vaak in stilte. Hun inzet is, naast deze van de professionele zorgsector, echter van onmisbare waarde. Op lokaal niveau moeten verschillende initiatieven genomen worden die dit engagement waarderen en deze waardering ook concreet erkennen en uitspreken.

3.2. De Vlaamse regering kiest ervoor om in de zorg voor ouderen de thuiszorg (met een focus op mantelzorg) verhoudingsgewijs sterker te laten toenemen dan de intramurale opvang. Deze verschuiving naar thuiszorg vereist een structurele ondersteuning van de mantelzorgers en dit op permanente basis. Concreet dient de lokale overheid mee te zorgen voor een toereikend aanbod van dagverzorgingscentra, kortverblijf, dagopvang, nacht-opvang, oppasdienst, klusjesdienst, boodschappendienst en poets hulp.

⁵ <http://www.vlaamse-ouderenraad.be/page?orl=3&ssn=&lng=1&pge=610&nws=715>

3.3. Heel wat gemeenten waarderen hun mantelzorgers door het geven van een mantelzorgpremie. De Vlaamse Ouderenraad pleit ervoor dat elke Vlaamse gemeente dergelijke toelage voorziet.

3.4. Waar reeds een mantelzorgpremie toegekend wordt, kan vastgesteld worden dat elke gemeente andere voorwaarden en een verschillend premiebedrag hanteert. Bovendien zijn de voorwaarden vaak zodanig streng dat slechts een beperkt aantal mantelzorgers in aanmerking komt. De Vlaamse Ouderenraad pleit voor een rechtvaardiger en transparanter systeem waarbij ook de mantelzorgverenigingen betrokken worden.

3.5. Mantelzorgers ervaren vaak een gebrek aan kennis over de ziekte en evolutie van de persoon die ze verzorgen, over tegemoetkomingen, tussenkomsten en ondersteunende dienstverlening. Gemeenten kunnen een belangrijke rol spelen door zelf informatie te verschaffen of te promoten of door mantelzorgers te verwijzen naar ouderenverenigingen, ziekenfondsen, mantelzorgorganisaties, lokale en regionale dienstencentra, dementiecafé's,....

4. Welzijn

4.1. Vanuit hun thuiszorgondersteunende functie zijn lokale dienstencentra zeer belangrijke actoren om ouderen te helpen zo lang mogelijk hun zelfstandigheid en hun integratie in de gemeenschap te behouden. Ook de ouderenverenigingen spelen hierin een belangrijke rol. Het lokale bestuur moet voldoende praktische en financiële middelen voorzien om deze vormen van ondersteuning te bevorderen.

4.2. Lokale dienstencentra en ouderenverenigingen vervullen elk vanuit hun eigenheid een zeer belangrijke rol in de lokale samenleving. De bedoeling is complementair te werken. Interactie en samenwerking leiden mogelijks tot initiatieven waardoor een maatschappelijke meerwaarde ontstaat. Samenspraak tussen lokale dienstencentra en verenigingen moet bevorderd worden. Dit is noodzakelijk voor het ontwikkelen en aanbieden van diensten en programma's aan alle inwoners van de gemeente. Eveneens voor het vermijden van het gelijktijdig lopen van activiteiten en voor het stimuleren van een constructieve sfeer tussen de lokale dienstencentra en de verenigingen. Het lokale bestuur moet voldoende aandacht en ondersteuning bieden opdat deze samenwerking ook effectief tot stand kan komen.

4.3. Elke gemeente gaat de uitdagingen aan van een 'meergeneratiesamenleving' en stimuleert sociale cohesie tussen haar inwoners. Werken aan een gemeente voor mensen van alle leeftijden, waarbinnen iedere generatie gewaardeerd wordt en naar draagkracht haar inbreng doet, is een zaak die binnen het gemeentelijk beleid extra aandacht verdient. Daarbij moeten de intergenerationele contacten verhoogd worden. Activiteiten voor jongere en oudere inwoners samen kunnen uitgewerkt en/of bekend gemaakt worden. Het is aan de gemeentelijke adviesraden en de verenigingen om initiatieven te nemen.

4.4. Ouderen zijn bijzonder actief in tal van vrijwilligerstaken en maken zo een verschil in onze maatschappij. Erkenning en waardering van dit engagement is nodig om de oudere vrijwilligers te ondersteunen in deze maatschappijbindende activiteit.

IV. Huisvesting en energie

Ouderen kunnen moeilijkheden ervaren om een kwaliteitsvolle en betaalbare woning te verwerven en te onderhouden. De problemen situeren zich in de eerste plaats bij de laagste inkomensgroep en komen vaker voor op de private en sociale huurmarkt. Maar ook het aantal eigenaars met huisvestingsproblemen stijgt. Zowel eigenaars als huurders worden in toenemende mate geconfronteerd met energiearmoede of leven in een huis dat niet aangepast is aan de noden van de bewoners.

1. Wonen, van levensbelang

1.1. De Vlaamse Ouderenraad spoort de lokale besturen aan hun regiefunctie in het lokaal woonbeleid degelijk op te nemen. In de praktijk kunnen zij op diverse manieren ouderen op de woonmarkt begeleiden en ondersteunen, alsook waken over de kwaliteit van het woonpatrimonium en de woonomgeving. Gelet op de lokale behoeften verwacht de Vlaamse Ouderenraad dat elk lokaal woonbeleid op een passende wijze bijdraagt aan het oplossen van de huisvestingsvragen van ouderen.

1.2. Zolang het recht op menswaardig wonen niet voor alle inwoners ingevuld is, wordt gepleit voor een meer maatgericht woonbeleid ten gunste van de meest woonbehoeftigen, onder meer zorgbehoevende ouderen en ouderen in armoede. Een meer selectieve inzet van steunmaatregelen en voldoende ondersteuning van deze doelgroepen is nodig.

1.3. Omwille van de kennis van de mogelijke problematieken van ouderen moeten lokale ouderenadviesraden en/of ouderenorganisaties betrokken worden bij het lokaal woonbeleid (o.a. woonraden, gemeentelijke commissies voor ruimtelijke ordening (Gecoro's),...) alsook bij het beleid van de verscheidene sociale huisvestingsmaatschappijen en sociale verhuurkantoren. Naast betrokkenheid van lokale ouderenadviesraden en/of ouderenorganisaties is reële bewonersparticipatie ook noodzakelijk (bv. in het kader van woonzorgcentra en sociale huisvestingsprojecten).

1.4. Alle nuttige informatie en advies omtrent wonen, energie, premies en ondersteuning dienen via minstens één lokaal aanspreekpunt verkrijgbaar te zijn. Deze centrale loketfunctie kan via woonwinkelinitiatieven vorm gegeven worden. Toegankelijkheid, een vlotte bereikbaarheid, laagdrempeligheid en de toeleiding van prioritaire doelgroepen zoals ouderen staan centraal. Ook de dienstverlening en de toegang tot de gemeentelijke huisvestingsdiensten vormen een aandachtspunt. Een mobiele lokale huisvestingsambtenaar dient de (oudere) inwoners bij te staan.

1.5. De Vlaamse Ouderenraad ijvert voor een toereikende woonbegeleiding van oudere eigenaars en huurders die daar nood aan hebben. Gemeenten, OCMW's of woonwinkels dienen daarom niet enkel te werken aan informatieverbreiding maar begeleiden ouderen ook effectief bij mogelijke huisvestingsproblemen.

1.6. Het correct hanteren en het verantwoord oplossen van de wachtlijsten voor sociale woningen, serviceflats en zorgvoorzieningen is noodzakelijk.

2. Goed wonen, levenslang

2.1. Alles dient in het werk gesteld te worden om alle ouderen die dit wensen zo lang mogelijk veilig thuis te laten wonen. Iedereen moet een leven lang kunnen beschikken over een woning van een minimale kwaliteit en met een bruikbaar basiscomfort. Ook de gemeentebesturen spelen hierin een begeleidende en/of interveniërende rol, complementair aan het beleid van andere overheidsniveaus.

2.2. Positief is dat de lokale overheden premies voorzien om de betaalbaarheid, kwaliteit en energieprestaties van woningen voor eigenaars en huurders te verbeteren. De Vlaamse Ouderenraad steunt deze maatregelen maar een betere afstemming, meer transparantie en een vereenvoudiging ten aanzien van de diverse premies en tegemoetkomingen dringen zich op.

2.3. Wanneer woningen onbewoonbaar verklaard worden, moet op het lokaal niveau crisisopvang voorzien worden voor de inwoners van het pand. Het ontwikkelen en implementeren van een krachtig herhuisvestingsbeleid laat toe bij onbewoonbaarverklaringen een degelijke en betaalbare alternatieve woongelegenheden ter beschikking te stellen.

2.4. In een vertrouwde omgeving wonen is voor de meeste ouderen een prioriteit. Om dit mogelijk te maken garandeert het lokaal bestuur een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van de woonomgeving, het winkelaanbod en de diensten (te voet, per fiets, met het openbaar vervoer en met de wagen).

2.5. In het kader van het behoud van de zelfredzaamheid van de oudere bevolkingsgroep dient de lokale overheid aandacht te besteden aan de beschikbaarheid, bereikbaarheid en leefbaarheid van een voldoende divers lokaal winkel- en dienstverleningsaanbod, ook in landelijke gebieden.

3. Aanpassingen aan de woning

3.1. Het onderhouden, van meestal oudere en verouderde woningen, kan zwaar drukken op de financiële draagkracht van de bewoners. Daarom moeten alternatieve financieringswijzen zoals renteloze leningen uitgewerkt worden.

3.2. Het lokaal beleid stimuleert de renovatie van woningen door middel van de invoer van een eigen aanpassingspremie, het promoten van bestaande premies of het oprichten van een sociaal fonds om energiebesparende renovaties mee te dragen.

3.3. In het vermijden van zware aanpassingskosten aan de woning is een preventief lokaal beleid raadzaam. Levenslang wonen, levensbestendig (ver)bouwen en meegroeiwonen moeten daarom gestimuleerd worden. De sociale huisvesting en de commerciële ontwikkelaars worden aangeraden om zoveel mogelijk meegroeiwoningen en levensbestendige woningen te bouwen en deze principes ook te gebruiken bij het verbouwen.

4. Huurders zijn extra kwetsbaar

4.1. De lokale besturen dienen de aanwezigheid van voldoende betaalbare private of sociale huurwoningen te bevorderen. De Vlaamse Ouderenraad denkt onder meer aan het organiseren van een vlotte samenwerking bij de goedkeuring van sociale woningbouwprojecten. Voor deze sociale woningbouw kunnen ook lang leegstaande woningen aangekocht en vervangen worden door renovatie of nieuwbouw. Ook het oprichten van of het samenwerken door de gemeenten met een sociaal verhuurkantoor wordt geadviseerd.

4.2. Huurprijzen op de private en sociale markt moeten betaalbaar zijn met het beschikbaar pensioen, zoniet kan een bijkomende financiële tegemoetkoming van gemeente of OCMW voorzien worden of is een voorrangregeling bij het toekennen van een sociale woning voor ouderen zeker verantwoord. Dit kan door het opstellen van een lokaal toewijzingsreglement voor ouderen.

4.3. Voornamelijk voor ouderen in armoede is het voorzien van een huurwaarborg financieel zeer zwaar. Op korte termijn dient de verstrekking van de huurwaarborgen door het OCMW daarom aangepast te worden. De huidige knelpunten worden weggewerkt (gebrek aan communicatie over toekenningsvoorwaarden en procedures, gebrek aan anonimiteit,...).

5. Energiearmoede

5.1. Energie moet betaalbaar blijven. Lokale besturen, OCMW's en Lokale Advies Commissies dienen hun verantwoordelijkheid op te nemen en uit te sluiten dat burgers van water, elektriciteit, gas of stookolie afgesloten worden.

5.2. Sociale maatregelen zoals een gemeentelijke tussenkomst in de huur, premies voor stookolie/gas, aangepaste tarieven voor het lokaal cultureel aanbod, enzovoorts moeten voor de groep van kwetsbare personen, waaronder ouderen, behouden en/of versterkt worden zolang zij niet over toereikende financiële middelen beschikken.

5.3. Ouderen vragen hun gemeentebestuur voldoende en toegankelijke informatie over de mogelijkheid om te veranderen van energieleverancier. Ook begeleiding bij een overstapprocedure is wenselijk.

5.4. In de strijd tegen onnodig energieverbruik en hoge energiefacturen heeft de gratis energiescan zijn nut bewezen. De Vlaamse overheid vraagt elke gemeente om bij de organisatie van deze dienstverlening prioriteit te geven aan huishoudens met een lager inkomen. De Vlaamse Ouderenraad acht dit vanzelfsprekend en benadrukt het belang van een goed lokaal toelidingsbeleid dat ook ouderen in armoede moet toelaten van energie-scans gebruik te maken. Impulsen van het OCMW of de lokale woonwinkels zijn nodig.

V. Veiligheid

Veiligheid, zich dag en nacht veilig voelen en zich op een veilige manier verplaatsen behoren tot ieders rechten. Onveiligheidsgevoelens worden vaak veroorzaakt door asociaal gedrag (graffiti, sluikestorten) of een verloederde of onoverzichtelijke omgeving. Maar ook losse tegels op de stoep, slecht verlichte pleinen en straten en druk verkeer met onvoldoende aandacht voor overstekers van zebrapaden creëren een onveilige omgeving.

1. De Federale Overheidsdienst Binnenlandse zaken stelt dat de lokale overheid het best geplaatst is om een integraal en geïntegreerd veiligheidsbeleid te ontwikkelen voor de oudere bevolking. Daarom stuurde zij alle burgemeesters een map 'Meer veiligheid voor senioren – Wat de gemeenten hiervoor kunnen doen'. De Vlaamse Ouderenraad vraagt de lokale besturen inspiratie te halen uit deze map en terzake een eigen actieplan te ontwikkelen en implementeren.

2. Zichtbaar aanwezige veiligheidsvoorzieningen zorgen voor een veilig gevoel bij de burgers. Ouderen vragen meer agenten op straat die bovendien makkelijk aanspreekbaar zijn. Het verkleinen van de afstand tussen de politie en de burgers en het verlagen van de drempel om agenten aan te spreken, zal bijdragen aan het veiligheidsgevoel. De wijkagent is een geschikte persoon om in contact te treden met ouderen en als aanspreekpunt te fungeren. Deze wijkagent kan versterkt worden door de inzet van voldoende stadswachters met een duidelijke functieomschrijving, nl. mobiele aanspreekpunten. Acties kunnen worden ondernomen waardoor elke zestigplusser zijn of haar wijkagent en stadswachter leert kennen.

3. Vandalisme, sluikestorten en verloederding moeten aangepakt worden. Dit zal bijdragen tot een aangename leef-, woon en werkomgeving, en tegelijkertijd de veiligheid positief beïnvloeden.

4. Lokale besturen kunnen een gemeentelijk meldingspunt installeren waar burgers onveilige situaties of toestanden kunnen aankaarten. Het wegwerken van deze toestanden die onveiligheid(sgevoelens) in de hand werken, moet een permanente zorg zijn van de lokale overheden.

VI. Mobiliteit en toegankelijkheid

Goede mobiliteitsvoorzieningen en de fysieke toegang tot allerhande voorzieningen zijn essentieel, ook voor ouderen, die daardoor meer kansen krijgen om zelfstandig te kunnen blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven. Beide zaken kunnen een mogelijke buffer tegen sociale isolatie vormen.

1. Basisinfrastructuur

1.1. Ouderen vragen de gemeente om voldoende rustplaatsen te voorzien. Zitbanken op de markt, in de centrumstraten, bij wandelpaden, op het kerkhof, in het park,... betekenen een stimulans voor mensen die minder goed te been zijn, om toch op stap te gaan. Ook in de buitenwijken moet dit aanwezig zijn. Bovendien stimuleren zij het contact tussen de burgers.

Behalve voldoende rustplaatsen is er in Vlaanderen een enorm gebrek aan toegankelijke en goed onderhouden openbare toiletten. Er is een duidelijke nood aan meer sanitaire faciliteiten, die op lokaal niveau ingevuld moet worden.

1.2. De Vlaamse Ouderenraad pleit voor de aanleg van meer zebrapaden. Ook het voorzien van een goede verlichting bij oversteekplaatsen en het verlagen van de drempels is erg belangrijk voor alle burgers, niet alleen voor mensen met mobiliteitsproblemen.

1.3. De gemeente dient niet enkel ingericht te zijn voor het autoverkeer, voldoende aandacht voor de zachte weggebruikers (fietsers, voetgangers, mensen met een beperking) is onontbeerlijk. Daaronder wordt verstaan voldoende fiets- en wandelpaden die afgescheiden zijn van de autorijbaan, voldoende breed zijn en goed onderhouden worden. De weg en de fiets- en wandelpaden mogen geen obstakels of hindernissen hebben die een vlotte en aangename verplaatsing bemoeilijken voor eender welke burger (bv. fietspaden indien mogelijk achter een bushalte aanleggen).

1.4. De inrichting van de openbare ruimte moet goed doordacht zijn om de toegankelijkheid van diensten en voorzieningen voor ouderen te bevorderen, ook bij eventuele beperking van hun persoonlijke mobiliteit. Er moeten betere voorzieningen in de openbare ruimte beschikbaar zijn die aangepast zijn aan ouderen (liften, wegwijzers, infoborden ...). Dit zonder het straatbeeld te overladen.

1.5. Het gemeentebestuur dient sluipverkeer op lokale wegen zoveel mogelijk in te perken. Dit oneigenlijk gebruik betekent immers een extra belasting voor de landelijke wegen en veroorzaakt verkeersonveiligheid voor de inwoners van de gemeente. De Vlaamse Ouderenraad dringt aan op een aangepast handhavingsbeleid ter ondersteuning van de genomen maatregelen.

2. Toegankelijkheid en bereikbaarheid

2.1. Mobiliteit op maat dient voor alle inwoners gegarandeerd te zijn. Een doeltreffend lokaal mobiliteitsbeleid dat verschillende vervoersmogelijkheden combineert is nodig. De Vlaamse Ouderenraad dringt aan op een toegankelijk en complementair aanbod vanwege het algemeen openbaar vervoer, de belbussen, de Minder Mobielen Centrales (MMC), Diensten voor Aangepast Vervoer (DAV) of lokale taxiregelingen (zoals taxicheques). Dit aanbod dient eveneens beschikbaar te zijn in daluren en 's avonds. Gemeenten moeten ervoor zorgen dat deze diensten voldoende aanwezig zijn.

2.2. Bijkomende aandacht gaat naar de dienstregeling, frequentie en de inplanting van de stopplaatsen van bovengenoemde vervoersmogelijkheden. Dit zeker in wijken met veel ouderen of in de buurt van publieke diensten en voorzieningen zoals het gemeentehuis, de bibliotheek, de lokale dienstencentra of woonzorgcentra. De lokale overheid kan de uurregelingen van het vervoersaanbod bovendien afstemmen op het vrijetijds- en cultureel leven van alle leeftijdsgroepen in de gemeente.

2.3. Lokale diensten en voorzieningen moeten voor alle burgers bereikbaar en bruikbaar zijn. Dit geldt niet alleen in steden, maar ook op het platteland. Met mobiele kantoren, multifunctionele lokalen en buurtwinkels vindt men de basisvoorzieningen in een redelijke nabijheid. Specifiek wordt gedacht aan de bereikbaarheid van postpunten, winkels, bakkers, ziekenfondsen, gemeentelijke diensten en apotheken.

2.4. Om de toegankelijkheid van allerhande diensten en voorzieningen voor mensen met een beperking en ouderen te bevorderen, moeten gepaste maatregelen genomen worden. De toegankelijkheid van publieke ruimte, gemeentelijke diensten, private gebouwen of van woningen moet worden aangemoedigd en verbeterd. De gemeentebesturen hebben daarbij een voorbeeldfunctie te vervullen.

2.5. De toegankelijkheid van het openbaar vervoer vergroot door het comfort van de halteplaats. Een goed ingericht en onderhouden schuilhokje, een vuilnisbak, verlichting, een fietsenstalling geven de bus- en tramhalte een positieve indruk. Gemeenten kunnen steeds een gesubsidieerd schuilhokje bij De Lijn aanvragen. Daarbovenop speelt de bereikbaarheid ook een rol. Een halte is maar toegankelijk als de omgeving zodanig is ingericht zodat reizigers gemakkelijk toegang krijgen tot de halte. Dit gaat onder meer over een veilige oversteekplaats, een degelijk voet- en fietspad,....

VII. Sport en bewegen

De lokale besturen dienen ouderen maximale kansen te bieden om een actieve levensstijl te ontwikkelen en te onderhouden. Dit met als doel de fysieke en mentale gezondheid te bevorderen maar ook de maatschappelijke participatie bij deze doelgroep te verbeteren en het aantal sociale contacten te verhogen.

1. Expliciete aandacht voor ouderen in het lokaal sport- en beweegbeleid is nodig. Dit beleid moet in de eerste plaats gericht zijn op het ondersteunen en uitbouwen van bestaande initiatieven, o.a. logistiek, promotie, accommodatie, mobiliteit en financiële steun. Binnen de begrotingspost van de sport dienen middelen dan ook expliciet gereserveerd te worden voor de ondersteuning van bewegingsactiviteiten voor ouderen. Bovendien is het belangrijk de eigenheid van het begeleiden van sportende ouderen naar waarde te schatten, dit wil onder meer zeggen dat lokale subsidiereglementen rekening houden met alle gevolgde opleidingen, ruimer dan enkel de erkende opleidingen van de Vlaamse TrainersSchool(VTS).
2. Naast het ondersteunen en uitbouwen van bestaande initiatieven, dient de gemeente het oprichten van nieuwe duurzame en kwaliteitsvolle initiatieven te stimuleren. Het is echter noodzakelijk dit steeds in samenwerking met lokale actoren in het werkveld en complementair en aanvullend aan het bestaande aanbod te realiseren.
3. Extra aandacht is vereist voor het ondersteunen en stimuleren van initiatieven voor kansengroepen binnen de groep van ouderen. En ook bewoners van woonzorgcentra moeten gebruik kunnen maken van aangepaste bewegingsprogramma's.
4. Lokale overheden moeten hun verantwoordelijkheid opnemen in het opstellen of verspreiden van campagnes die ouderen en hun omgeving bewust maken van de effecten van sport en bewegen op hun gezondheid.
5. In functie van het verhogen van de deelname van ouderen aan bewegings- en sportactiviteiten, dienen de gemeenten de financiële drempel zo laag mogelijk te houden.
6. De Vlaamse Ouderenraad ziet verschillende voorwaarden om het beschreven beweeg- en sportbeleid voor ouderen te realiseren. Enerzijds dient er aandacht te zijn voor het belang van de vertegenwoordiging van senioren sportclubs en ouderenverenigingen in de betrokken adviesraad. Anderzijds is een competentieontwikkeling van sportdiensten, welzijnsdiensten en schepenen op vlak van sport en beweging bij ouderen essentieel.

VIII. Cultuur en verenigingsleven

Lidmaatschap bij verenigingen en culturele participatie dragen bij tot het algemeen welbevinden van mensen. Daarom heeft het verenigingsleven herwaardering, stimulering en ondersteuning en dienen ouderen maximale kansen tot cultuurparticipatie te krijgen.

1. Lokaal cultuurbeleid

1.1. Ouderen moeten ten volle gebruik kunnen maken van het cultureel aanbod in de gemeente. Toegankelijkheid, betaalbaarheid en bereikbaarheid van de culturele infrastructuur en van het aanbod zijn blijvende aandachtspunten in het gemeentelijk cultuurbeleid. Problemen inzake mobiliteit, tijdstippen en/of toegangsprijzen worden door het lokaal bestuur in kaart gebracht en weggewerkt.

1.2. De traditionele cultuurraden blijven volgens de Vlaamse Ouderenraad nuttig en noodzakelijk als partner voor adviesverlening en het betrekken van het middenveld bij het lokaal cultuurbeleid. Zij bieden verenigingen ook de mogelijkheid te netwerken en informatie uit te wisselen. Gemeenten moeten deze raden daarom blijvend betrekken, ondersteunen en waar nodig herwaarderen. Ook dienen zij te waken over de pluralistische samenstelling van de raden zodat de diversiteit van het verenigingsleven terug te vinden is in de cultuurraad.

1.3. De Vlaamse Ouderenraad pleit voor het behoud van de lokale bibliotheek, of minstens kwaliteitsvolle servicepunten per deelgemeente.

2. Ondersteuning van en deelname aan het verenigingsleven

2.1. Lokale ouderenverenigingen zijn bijzonder goed geplaatst om op lokaal niveau vertaling te geven aan maatschappelijke thema's. Netwerking en samenwerking met andere spelers kunnen een meerwaarde inhouden. Overleg en samenspraak op gemeentelijk niveau is in dit opzicht alvast belangrijk. In het bijzonder de evenwaardige samenwerking tussen de lokale dienstencentra en de verenigingen is van belang.

2.2. Lokale besturen moeten flexibel kunnen inspelen op de nood aan logistieke ondersteuning van verenigingen. Het uitlenen van materiaal of verhuren van kwaliteitsvolle ontmoetingsruimtes dient betaalbaar te zijn en ook (te hoge) borgsommen zijn uit den boze. Lokale besturen kunnen ook andere facetten van logistieke ondersteuning aanbieden, bijvoorbeeld drukwerk en technische bijstand.

2.3. Gemeentelijke subsidies zijn vaak de belangrijkste inkomstenbron voor een ouderenvereniging. Structurele subsidies bieden houvast en groeimogelijkheden, terwijl projectsubsidies aanzetten tot dynamiek en vernieuwing. Lokale overheden dienen beide vormen te bestendigen binnen een realistisch voorwaardenkader met onder meer

transparante subsidiereglementen. Speciale aandacht gaat naar de financiële ondersteuning van verenigingen die zich richten op kansengroepen en kwetsbare ouderen.

2.4. Lokale verantwoordelijken van ouderenverenigingen hebben nood aan goede lokale aanspreekpunten. Men wil weten waar men terecht kan voor vragen tot ondersteuning of voor vragen over het gemeentelijk beleid. De cultuurbeleidscoördinator moet deze taak als ondersteuner van het verenigingsleven duidelijk terugvinden in zijn/haar takenprofiel en moet de tijd en middelen hebben om deze functie degelijk uit te oefenen.

2.5. Daarnaast is het raadzaam verenigingen te helpen door hen wegwijs te maken in de wetgeving bij de organisatie van activiteiten. Dit zowel via een persoonlijk aanspreekpunt, zoals de cultuurbeleidscoördinator, als via de gemeentelijke website of een e-loket.

2.6. Gemeentebesturen kunnen ook proactief initiatief nemen om verenigingen te vrijwaren van administratieve taken, bijvoorbeeld door bulkafspraken te maken rond auteurs- en aanverwante rechten.

2.7. Gemeenten dienen maatregelen te nemen om de zichtbaarheid van het verenigingsleven te vergroten. Dit kan door hun activiteiten bekend te maken via de gemeentelijke communicatiekanalen en door ze een plek te geven in het cultuur- of gemeenschapscentrum. Ook kunnen lokale verenigingen aangemoedigd worden zich bekend te maken bij ouderen.

3. Levenslang leren

3.1. Op lokaal niveau moet er werk gemaakt worden van een beleid inzake levenslang en levensbreed leren met bijzondere aandacht voor oudereneducatie. Dit levenslang leren mag bovendien niet alleen gericht zijn op het functioneren binnen het arbeidsbestel, maar ook op het maatschappelijk functioneren in het algemeen. Samen met de ouderenorganisaties dient een passend leer- en vormingsbeleid te worden opgesteld.

3.2. Het educatieve potentieel van ouderen dient optimaal benut te worden. De Vlaamse Ouderenraad pleit ervoor de inzet van ouderen te stimuleren en de verdere ontwikkeling van de nodige competenties systematisch te ondersteunen. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat het informele leren (het leren van en aan elkaar) voor vele ouderen en dat tot op hoge leeftijd de belangrijkste manier van leren is. Ondermeer het sociaal-cultureel verenigingsleven biedt hier een geschikte omgeving voor aan.

3.3. Bij het stimuleren van het levenslange leren van ouderen moeten gemeenten prioriteit geven aan de basisvorming, die de zelfredzaamheid van ouderen versterkt, hun maatschappelijke inzet ondersteunt en ze in staat stelt om mee te evolueren in de maatschappij. Eveneens bij prioriteit dient steun gegeven te worden aan de vorming van ouderen die zich als vrijwilliger maatschappelijk inzetten.

IX. Communicatie en informatie

Ouderen en hun leefwereld worden niet altijd even correct in beeld gebracht. Men scheidt soms het beeld van afhankelijke en zorgbehoevende personen. De lokale overheid moet er toe bijdragen om een realistisch, volledig en meer verscheiden beeld weer te geven. Daarnaast heeft het lokale niveau een verantwoordelijkheid in het voorzien of promoten van informatie op maat die voor iedereen bereikbaar is.

1. Een positieve beeldvorming

1.1 Het beeld over ouderen alsook de ouderenzorgsector dient breed, correct en realistisch naar buiten gebracht te worden. Aandacht voor de diversiteit onder en de competenties van de ouderenpopulatie is nodig. Via de eigen informatiekkanalen alsook via samenwerking met de media kunnen gemeentebesturen zorgen voor een goede beeldvorming en gediversifieerde berichtgeving.

1.2 Door ook aandacht te schenken aan bepaalde subgroepen binnen de ouderen (ouderen van vreemde afkomst, holebi's, daklozen,..) kunnen taboes doorbroken worden.

2. Informatievoorziening

2.1. Ouderen vormen een kwetsbare groep wanneer het aankomt op het hanteren van moderne communicatietechnologieën. Niet alle ouderen gebruiken het internet om informatie op te zoeken. Zij informeren zich vaker via de traditionele bronnen zoals het gemeentelijk infoblad, de krant, radio of televisie en voornamelijk via persoonlijke contacten. Informatie die op de officiële website van de gemeente terug te vinden is, moet ook via de klassieke kanalen verspreid worden. Ook ouderen die niet online zijn, moeten de mogelijkheid behouden zich autonoom te informeren.

2.2. Persoonlijke contacten en mondelinge informatie blijven de hoekstenen van een informatie- en communicatiebeleid dat tegemoet komt aan de behoeften van ouderen. Bovendien bouwt dergelijke dienstverlening bruggen en legt ze de basis voor een vertrouwensband. Toegankelijke gemeentelijke diensten en dienstverlening aan huis vormen aandachtspunten.

2.3. Ouderen vragen dat de gemeentelijke diensten en zorgvoorzieningen steeds informatie in de eigen taal van de gemeente voorzien. Specifiek voor Nederlandssprekende ouderen in Brussel is bijzondere aandacht nodig. Daarnaast zal een onthaalvriendelijke gemeente restrictief maar toch de gepaste maatregelen nemen om ouderen met een vreemde taal de minimale informatie te geven om zich te handhaven in hun nieuwe thuisgemeente.

2.4. Ouderen vragen één loket waar ze alle informatie kunnen vinden. Een Sociaal Huis wordt aanbevolen en laat de gemeenten toe een toegankelijkheidsconcept te realiseren dat ouderen snel en begrijpelijk informeert en adviseert. De Vlaamse Ouderenraad verwacht een snelle en sterke uitbouw van deze dienstverlening.

2.5. Lokale overheden dienen in te zetten op het bevorderen van de digitale geletterdheid van hun inwoners. Het gemeentebestuur kan verenigingen stimuleren tot het inrichten van computer- en internetlessen voor hun leden. Maar ook het gemeentelijk aanbod (bv. via lokale dienstencentra) kan het gebruik van informatie- en communicatietechnologieën stimuleren door vormingen aan te bieden, computers ter beschikking te stellen en de toegankelijkheid van de digitale informatievoorziening – specifiek voor slechtzienden en blinden - te bewaken.

Goedgekeurd op de algemene vergadering van 14 december 2011.

Jul Geeroms
Voorzitter

Mie Moerenhout
Directeur